ٴبىر سەكۋند عانا ۋاقىت جۇمساپ، نەشە مىڭ مۇناي قۇدىعىنان قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتى تاۋىپ شىعا الاتىن بولدى

شينجياڭ مۇناي الابى سيفرلانعان، زەردەلەنگەن ”ەڭ زەرەك ۇلكەن ميدى“ تۇلعالادى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **يۋي جياڭيان**، ەرىكتى ٴتىلشى **ياڭ چۋ ـ ي** 3 ـ ايدىڭ 26 ـ كۇنى قارامايىلدان حابارلايدى. ٴبىر سەكۋند ۋاقىت ىشىندە ٴسىز نە ىستەي الاسىز؟ شينجياڭ مۇناي الابىنىڭ قىزمەتكەرلەرى جونىنەن العاندا، تەك ساۋساقتارىن قيمىلداتسا بولعانى، ٴبىر سەكۋند ۋاقىت ىشىندە نەشە مىڭ مۇناي قۇدىعىنىڭ ىشىنەن قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتاردى تاۋىپ، قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتارداعى ماسەلەلەردى اتتاپ باسپاي ـ اق دالمە ـ ٴدال، جوعارى ونىمدىلىكپەن تابا الادى.

3 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى ٴتىلشى شينجياڭ مۇناي الابى مۇناي ايىرۋ ەكىنشى زاۋودىنىڭ ٴوندىرىسكە قولباسشىلىق ەتۋ ورتالىعىنىڭ ورتالىق مەڭگەرۋ بولمەسىنەن قىزمەتكەر رۋان سيانىڭ جالاڭ قۇدىق ماسەلەسى جونىندە تۇجىرىم جاساۋ جانە ساپالاندىرۋ جۇيەسىنەن پايدالانىپ، ٴبىر سەكۋند ىشىندە ـ اق 3000نان استام مۇناي قۇدىعىنىڭ ىشىنەن جۇزگە تاياۋ قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتى تاۋىپ شىققاندىعىن كوردى.

قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتى جىلدام تابا الۋ شينجياڭ مۇناي الابىنىڭ سيفرلاندىرۋ، زەردەلەندىرۋ تەحنيكاسى مەن مۇناي ـ تابيعي گاز الابى كاسىبىن تەرەڭدەي توعىستىرعاندىعىنىڭ ارقاسى.

قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتاردى تەكسەرۋ، ۋاعىندا تالداۋ جاساۋ قىزمەتىنىڭ كولەمى كەڭ بولۋ، ولشەمى بىركەلكى بولماۋ، الدىن الا تۇسپالداپ تەكسەرۋ بارىسى كۇردەلى بولۋداي مۇناي ـ تابيعي گاز قۇدىعىن باسقارۋداعى قيىن ماسەلەلەرگە مەڭزەس جۋىق جىلداردان بەرى، شينجياڭ مۇناي الابىنداعى تەحنيكتەر جالاڭ قۇدىقتىڭ ٴوندىرىس شەشۋشى بۋىنىن نەگىز ەتە وتىرىپ، ۇلكەن ساندى مالىمەت نەگىزىندە كىناراتتارعا تالداۋ جاساۋ سىندى جاڭا تەحنيكا مەن 60 نەشە جىلدىق ٴوندىرىس تاجىريبەلەرىنە ۇشتاستىرا وتىرىپ، مۇناي ـ تابيعي گاز، سۋ قۇدىعى ماسەلەسىنە تۇجىرىم جاساۋ جانە الدىن الا تۇسپالداۋ جۇيەسىن زەرتتەپ اشتى.

بۇل جۇيە ٴداستۇرلى جالاڭ قۇدىق باسقارۋ ۇلگىسىن بىردەن وزگەرتىپ، ”ساندى مالىمەتتەردەن كوبىرەك پايدالانۋدى، قىزمەتكەرلەردى از سابىلتۋدى“ جۇزەگە اسىردى. قىزمەتكەرلەر تەك مەڭگەرۋ بولمەسىندە وتىرىپ ٴتىنتۋىردى باسىپ قانا دەر كەزىندە نەشە كيلومەتر قاشىقتىقتاعى جالاڭ قۇدىق ٴوندىرىسى جونىندەگى ساندى مالىمەتتى باقىلاپ ولشەي الادى، سونداي ـ اق جۇيە ارقىلى قالىپسىز ساندى مالىمەتكە تالداۋ جاساپ، اۆتوماتتى تۇردە ماسەلەگە تۇجىرىم جاساپ، قالىپسىز جاعداي بايقالعان قۇدىقتاردى ىرىكتەۋ، ماسەلەگە تالداۋ جاساۋ، كىناراتتاردى ٴبىر جاقتى ەتۋدەگى ”ٴبىر كىلتپەن“ تۇجىرىم جاساۋدى جۇزەگە اسىردى.

وسى جۇيە قولدانىلعاننان كەيىن، داعدىلى ماسەلەلەردى دەر كەزىندە بايقاۋ مولشەرى 95%تەن اسىپ، كىنارات سالىستىرماسى 38% تومەندەدى.

شينجياڭ مۇناي الابى تاعى ٴونىم مولشەرى وزگەرىسىنە تالداۋ جاساۋ ٴارى الدىن الا تۇسپالداۋ جۇيەسى سياقتىلاردى زەرتتەپ اشىپ، ”پاراسات جولىندا“ ىلگەرىندى ـ كەيىندى كوپ ٴتۇرلى قولدانىلمالى جۇيەلەردى زەرتتەپ اشتى، دەر كەزىندە سەزەتىن، اۆتوماتتى مەڭگەرەتىن، اشىق كورۋگە بولاتىن، زەردەلى تالداۋ جاسايتىن وسى زاماندانعان مۇناي الابىن ۇزدىكسىز تۇلعالادى.

ٴونىم مولشەرى وزگەرىسىنە تالداۋ جاساۋ جانە الدىن الا تۇسپالداۋ جۇيەسى ــ شينجياڭ مۇناي الابى دەربەس زەرتتەپ اشقان ٴونىم مولشەرىنىڭ اينالىم جاعدايىنا قاداعالاي نازار اۋدارۋ، ٴونىم مولشەرىنىڭ وزگەرىسىنە زەردەلى تالداۋ جاساۋ جانە الدىن الا تۇسپالداۋ، شارالارعا تالداۋ جاساۋ مەن كومەكشى قۋاتتى اشۋ، وندىرىلەتىن مۇناي مەن جىبەرىلەتىن سۋ مولشەرىن سايكەستىرۋدىڭ قوسىمشا جوباسى ٴبىر تۇلعالاندىرىلعان، زەردەلەنگەن قولدانىلمالى جۇيە، قازىر 13 نەگىزگى ساتى ورىندارىندا جالپىلاستىرىلىپ، جيىنى 110 مىڭنان استام رەت قولدانىلدى.

اتالعان جۇيە ساندى مالىمەت ساناعى، ەسەپتەۋ، گرافيك سىزۋ قاتارلى نەگىزدىك قىزمەت مولشەرىن زور مولشەردە قىسقارتادى، قىزمەتكەرلەر جىلدە مۇناي الابىنىڭ اينالىم بەتالىسىن ماكرولىق جاقتان مەڭگەرىپ، ٴونىمدى ارتتىرۋ بەتالىسىن تەز ارادا مەڭگەرە الادى؛ سونىمەن بىرگە ٴونىم مولشەرىنىڭ وزگەرىس سەبەبىنە تالداۋ جاساۋعا جۇمسالاتىن ۋاقىتتا اۋەلگى 3 كۇننەن 30 مينۋتقا قىسقارىپ، كونە اۋماقتاردىڭ ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى، ورنىقتى ٴونىم الۋ ونىمدىلىگىنە پارمەندى ينفورماتسيالاندىرۋ تىرەگىن ازىرلەيدى.

مۇناي ـ تابيعي گاز ساقتاۋ، تاسىمالداۋ قىزمەتىن باسقارۋدا قاراستى اۋماق تۇيىندەرى كوپ، جەلىسى ۇزىن، كولەمى كەڭ، باسقارۋ اياسى كەڭ، بويلاي كىرۋ تىزبەگى ۇزىن بولۋداي اينالىم ەرەكشەلىگىنە مەڭزەس، شينجياڭ مۇناي الابىنىڭ تەحنيكتەرى ”زەردەلى قۇبىر، زەردەلى پۇنكت الاڭى“ كۇش سالا تۇلعالاپ، پۇنكت اۋماعىنىڭ ٴوندىرىس ساندى مالىمەتىن دەر كەزىندە اۆتوماتتى جيناۋ، مالىمەت كەستەسىن جىلدە اۆتوماتتى جاساۋ، جابدىقتاردى الىستان مەڭگەرۋ سياقتى اۆتوماتتى تەحنيكالىق وزگەرىس ەنگىزۋدى، قولدانۋدى بار كۇشپەن ىلگەرىلەتتى، ”پۇنكت ـ قامبانى جالپىلىق شارلاۋ، تەكسەرۋ، از ادامەن نەمەسە ادامدى قاجەت ەتپەي ـ اق كەزەكشىلىك ىستەۋ، ٴوندىرىستى رەتتەۋ ـ مەڭگەرۋ ورتالىعىن شوعىرلى مەڭگەرۋ“ سىندى جاڭاشا باسقارۋ ۇلگىسىن بىرتىندەپ قالىپتاستىردى.

قازىر شينجياڭ مۇناي الابى زات ينتەرنەتى مۇناي ـ تابيعي گازدى ساقتاۋ، تاسىمالداۋمەن قامتۋ مولشەرى 100%كە جەتتى، ادامدى قاجەت ەتپەي ـ اق كەزەكشىلىك ىستەۋ شارت ـ جاعدايىن ازىرلەگەن پۇنكت تۇيىندەرى 70%تەن اسىپ، 75 مۇناي ـ تابيعي گاز پۇنكتى ٴتۇيىنىنىڭ ٴوندىرىس ساندى مالىمەتى، توڭىرەك حاۋىپسىزدىگىندە ”ٴبىر ەكراننان بارلىعىن تۇگەل كورە الۋدى“ جۇزەگە اسىرىپ، مۇناي ـ تابيعي گاز ”كۇرە تامىرىنىڭ“ ىركىلىسسىزدىگىنە جان ـ جاقتى كەپىلدىك ەتىلدى.

ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ ارقىلى ەكولوگيالىق وركەنيەت قۇرىلىسىن جەبەيىك

سانجى حۇيزۋ اۆتونوميالى وبلىسى:

ماسەلەلەردى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى قاتاڭ، ناقتى ۆيداعداي يگەردى

انار بۇلت \ شينجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **لي شيڭ** 3 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 3 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى سانجى حۇيزۋ اۆتونوميالى وبلىسى جۇندۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونىنداعى ميڭتاڭ تورى ىلىم ـ تەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىندە كومپيۋتەرلەر توبى جىلدام ارەكەتتەنىپ 3D انيماتسيا ونىمدەرىن جاساۋدا. كەزىندە ەنەرگيانى جوعارى مولشەردە سارىپ ەتەتىن ”ماينيڭپەن اينالىسقان“ وسى سەرىكتەستىك قازىر تيىن جاڭالاپ كومپيۋتەر انيماتسياسى، VR سياقتى ەسەپتەۋ قابىلەتىنەن قىزمەت وتەۋ كاسىپ سالاسىن دامىتتى.

قازىر ورتالىقتىڭ ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى باقىلاۋ ـ تەكسەرۋىندە اتاپ كورسەتىلگەن جۇندۇڭ ەكونوميكالىق، تەحنيكالىق اشۋ رايونىنداعى زاڭعا قايشىلىق جاساپ ەنەرگيانى جوعارى مولشەردە سارىپ ەتەتىن ۆيرتۋال اقشادان ”ماينيڭپەن اينالىساتىن“ 6 كاسىپورىننىڭ بىرەۋى تيىن جاڭالادى، قالعان بەسەۋى تۇگەل كۇشىنەن قالدىرىلدى.

سانجى وبلىستىق پارتكوم مەن ۇكىمەت ورتالىقتىڭ ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى باقىلاۋ ـ تەكسەرۋىندە اڭىس ەتىلگەن ماسەلەلەردى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى قاتاڭ، ناقتى ۆيداعداي يگەردى، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ مىندەتىنىڭ ٴاربىرىن وبلىستىڭ ٴبىر باسشىسى باستاماشىلدىقپەن ۇستىنە الىپ، جاپپاي قامتىپ كوتەرە الۋ، ۋاق ـ ۋاق ورنالاستىرۋ، تىزىمدىك بويىنشا اتقارىلۋىن باقىلاۋ، باعالاۋعا ەنگىزۋ، شەكتى ۋاقىتتا ەسەپ تاپسىرۋ سياقتى شارالاردى قولدانىپ رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى قاتاڭ يگەرىپ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ جاۋاپكەرشىلىگىنىڭ ٴبىر ـ بىردەن، رەتىمەن تياناقتاندىرىلۋىنا شىنايى كەپىلدىك ەتتى.

قازىرگە دەيىن ورتالىقتىڭ 2 ـ كەزەكتى ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى باقىلاۋ ـ تەكسەرۋىندەگى سانجى وبلىسىنا قاتىستى 25 ٴتۇرلى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ مىندەتىنىڭ ىشىندە 2022 ـ جىلدىڭ سوڭىندا ورىندالعان ٴبىر رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ مىندەتى، 7 دەرەۋ اتقارىپ، دەرەۋ تۇزەتەتىن، ۇزاق ۋاقىت تاباندى بولاتىن رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ مىندەتى اۆتونوميالى رايوننىڭ تەكسەرىپ وتكىزىپ الاتىن مەكەمە ـ ورىندارىنا ەسەپ تاپسىردى؛ قالعان 17 رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ مىندەتى دەرلىك جوسپار بويىنشا تارتىپپەن ىلگەرىلەتىلۋدە؛ 181 ارىز ـ ارمان ٴىسى ٴبىتىرىلدى.

رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدەگى ٴتۇيىندى، قيىن ماسەلەلەرگە مەڭزەس، سانجى وبلىسى تۇرگە ايىرىپ جەتەكشىلىك ەتۋگە، جاعدايعا قاراي ىستەۋگە، ۇستىنەن وڭاۋ مەن تۇبىرىنەن وڭاۋعا، بىرلەسىپ كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋگە تاباندى بولىپ، قۋزاۋ، جەتەكشىلىك ەتۋدى جاپپاي كۇشەيتىپ، ٴاربىر ماسەلەدە جوعارى ساپالى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى جۇزەگە اسىرۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتتى. باقىلاۋ ـ تەكسەرۋدە سانجى وبلىسىنداعى ٴبىرشىنارا ونەركاسىپ كاسىپورىندارىنىڭ لاستاۋىن وڭاۋداعى قيىن ماسەلەلەر اتاپ كورسەتىلدى، سانجى وبلىسى تۇتاس وبلىستاعى كوكسەندىرۋ كاسىپورىندارىن سانشيگە بارىپ ارالاۋعا، وڭاۋ تاجىريبەلەرىن ۇيرەنۋگە ۇيىمداستىردى ٴارى اۆتونوميالى رايوننىڭ كاسىپتىك ماماندارىن ۇسىنىس ەتىپ كاسىپورىنداردىڭ رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ جوباسىن، اتقارۋ لۋشيانىن جاساۋىنا جەتەكشىلىك ەتتى. قازىر شينجياڭ تيانلۇڭ كەن شارۋاشىلىعى جارنا شەكتى سەرىكتەستىگى ونەركاسىپتىك پەش، قۇمدانداردى تەرەڭدەي وڭاۋدى ٴبىر جىل بۇرىن ورىندادى، قالعان 3 كوكسەندىرۋ كاسىپورنىنىڭ كوكسى سوندىرگەن جاراقسىز سۋلاردى ٴبىر جاقتى ەتۋ پۇنكتى سالىنىپ بولىپ ىسكە قوسىلىپ، ونەركاسىپ كاسىپورىندارىنىڭ لاستاۋشى زاتتاردى شىعارۋ قيىن بولۋ ماسەلەسى ٴونىمدى وڭالدى.

رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدى تياناقتاندىرۋ قىزمەتىن جاپپاي ورىستەتۋ بارىسىندا سانجى وبلىسى نازاردى ”ۇرىمجى ـ سانجى ـ شىحىزى“ وڭىرىنىڭ اۋا ساپاسى ماسەلەسىنە قاتىستى رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ مىندەتتەرىنە شوعىرلاندىرىپ، قاتىستى ادامداردى حىبەي ولكەسىنە بارىپ، تۇمشانى ەگجەي ـ تەگجەيلى ەندىرىپ وڭاۋ تاجىريبەسىن تەكسەرىپ ـ زەرتتەۋگە، ۇيرەنۋگە ۇيىمداستىرىپ، تۇتاس وبلىستاعى ٴتۇرلى لاستاۋ قاينارلارىنىڭ لاستاۋشى زاتتاردى شىعارۋ تىزىمدىگىنە مەڭزەس، تيانشاننىڭ سولتۇستىك بوكتەرىندەگى قالالار شوعىرى اتموسفەراسىنىڭ لاستانۋىن شەشۋ شارالارىن زەرتتەۋمەن، سونداي ـ اق PM2.5 قاينارىنا تالداۋ جاساۋ ناتيجەسىمەن بايلانىستىرىپ، ”ۇرىمجى ـ سانجى ـ شىحىزى“ وڭىرىندەگى ونەركاسىپ كاسىپورىندارى، 65 توننادان تومەن كومىر جاعاتىن پارقازاندارى، قاتىناس قاينارلارى، بىتىراڭقى كومىر قاينارى، اۋىل شارۋاشىلىعى قاينارى سىندى 5 ۇلكەن لاستاۋ قاينارىنىڭ لاستاۋشى زاتتاردى شىعارۋ جاعدايىن جاپپاي، دالمە ـ ٴدال تەكسەرىپ انىقتاپ، لاستاۋشى زاتتاردى شىعارۋدى ازايتۋ شارالارىن ىلمي، دالمە ـ ٴدال العا قويىپ، «سانجى وبلىسى اتموسفەراسىنىڭ لاستانۋىنان ساقتانۋدان، وڭاۋدان قامال الۋ ارەكەت جوباسىن (2023 ـ جىلدان 2025 ـ جىلعا دەيىن)» جاسادى. كاسىپ سالاسى قۇرىلىمىن ساپالاندىرۋ، ەنەرگيانىڭ تومەن كومىر قىشقىل گازعا تيىپ جاڭالاۋى، ونەركاسىپتىڭ دارەجەسىن ٴوسىرىپ وڭاۋ، قاتىناس ـ تاسىمال قۇرىلىمىن ساپالاندىرۋ، اۋماقتىق لاستانۋدى رەتتەۋ ـ وڭاۋ، اۋىر لاستانۋ اۋا رايىنا بەلسەنە توتەپ بەرۋ سىندى ”التى ۇلكەن ارەكەتتى“ كۇش سالا اتقارۋ ارقىلى 2023 ـ جىلى تۇتاس وبلىستىڭ SO2، NOx، شاڭ ـ توزاڭ ٴىستىرۋى 2022 ـ جىلداعىمەن سالىستىرعاندا جەكە ـ جەكە 19.44%، 5.37%، 47.19% ازايادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

بەلگىلەمەنى كۇشىنەن قالدىرۋ جونىندەگى ۇسىندىرمەسىن، اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى زاڭ ـ ٴتۇزىم قىزمەت كوميتەتىنىڭ 2022 ـ جىلعى ولشەمدى حۇجاتتاردى ەسەپكە الۋ، تەكسەرۋ قىزمەتى جاعدايى جونىندەگى بايانداماسىن، اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتى زاڭىنىڭ اتقارىلۋىن تەكسەرۋ گرۋپپاسىنىڭ قوعامدىق قامسىزداندىرۋ زاڭىنىڭ اتقارىلۋ جاعدايىن تەكسەرۋ جونىندەگى بايانداماسىن، اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى ۇلت، ٴدىن، سىرتقى ىستەر، حۋاچياۋ ىستەرى كوميتەتىنىڭ اۆتونوميالى رايوندىق 14 ـ كەزەكتى حالىق قۇرىلتايى 1 ـ ٴماجىلىسى ٴتوراعالار القاسى قاراۋعا تاپسىرعان ۋاكىلدەر العا قويعان كەڭەستىڭ جوبالاردىڭ قارالۋ ناتيجەسى جونىندەگى بايانداماسىن تىڭدادى؛ كادرلاردى مىندەتكە تاعايىنداۋ، مىندەتىنەن قالدىرۋ ىستەرىنە قاتىستى ۇسىندىرمەنى تىڭدادى.

اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ ورىنباسار مەڭگەرۋشىلەرى لي نيڭپيڭ، ٴدىلشات قادىرقان، پيڭ شينلاي، ۋاڭ گوحى، ٴماتىمىن قادىر، باس حاتشى ٴمۇتالىپ روزى ماجىلىسكە قاتىناستى.

اۆتونوميالى رايوننىڭ ورىنباسار ٴتوراعاسى ۋاڭ گاڭ، اۆتونوميالى رايوندىق باقىلاۋ ـ تەكسەرۋ كوميتەتىنىڭ، اۆتونوميالى رايوندىق جوعارى حالىق سوتى مەكەمەسىنىڭ، اۆتونوميالى رايوندىق حالىق پروكۋراتۋراسىنىڭ قاتىستى جاۋاپتى جولداستارى، اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتىنىڭ ورىنباسار باس حاتشىلارى، ارناۋلى كوميتەتتەردىڭ، تۇراقتى كوميتەت قىزمەت تاراۋلارىنىڭ جاۋاپتىلارى، وبلىستىق، قالالىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتتەرىنىڭ، ايماقتىق حالىق قۇرىلتايى قىزمەت كوميتەتتەرىنىڭ، بيڭتۋان حالىق قۇرىلتايى قىزمەت كوميتەتىنىڭ، اۆتونوميالى رايونعا تۋرا قاراستى اۋدان دارەجەلى قالالىق حالىق قۇرىلتايى تۇراقتى كوميتەتتەرىنىڭ جاۋاپتىلارى، مەملەكەتتىك جانە اۆتونوميالى رايوندىق حالىق قۇرىلتايىنىڭ ٴبىرشىنارا ۋاكىلدەرى، سونداي ـ اق قاتىستى تاراۋلاردىڭ جاۋاپتىلارى قاتارلىلار ماجىلىسكە سىرتتاي قاتىناستى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

كوپ فورمالى ۇلاسپالى تاسىمالى جالپىلىق زات اينالىمى جۇيەسى باقشا رايونىن قۇرىپ، ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ بويىنداعى مەملەكەتتەر مەن وڭىرلەردىڭ زات تاسىمال قاجەتىنە قىزمەت وتەيدى.

بيىلعى ۇكىمەت قىزمەتىنەن بايانداماعا جوعارى ٴونىمدى ىركىلىسسىزدەنگەن زات اينالىمى جۇيەسىن قۇرۋ العا قويىلدى. قۇمىل قالالىق قاتىناس ـ تاسىمال مەكەمەسى پارتيا باسشىلىق گرۋپپاسىنىڭ ورىنباسار شۋجيى، مەكەمە باستىعى باي جيانگو بىلاي دەپ تانىستىردى، مەملەكەتتىك ەكى ٴماجىلىستىڭ رۋحىن، اسىرەسە، باس شۋجي شي جينپيڭنىڭ ماڭىزدى ٴسوزىنىڭ رۋحىن ىشكەرىلەي ۇيرەنۋدى، ۇعىنۋدى، دايەكتىلەندىرۋدى كەزەكتەگى جانە مۇنان بىلايعى ٴبىر مەزگىلدەگى ماڭىزدى الدى ساياسي مىندەت ەتىپ، تياناقتاندىرۋدى مىقتى يگەرەمىز. قۇمىل قۇرلىقتىق پورت ورتالىعى سالىنىپ بولعاننان كەيىن، قۇمىل قالاسى جىبەك جولى ساۋدا زات اينالىمىنىڭ ماڭىزدى ۇتكەرمەلۋ تورابى، باتىس سولتۇستىك وڭىردىڭ زات اينالىمىنداعى جيناۋ ـ تاراتۋداعى باستى جىكتەۋ ورتالىعىنا اينالادى، ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ جانە جۇڭگو ـ پاكىستان ەكونوميكالىق دالىزىنە، جۇڭگو ـ رەسەي ـ موڭعۇليا ەكونوميكالىق دالىزىنە، ورتا ازيا وڭىرىنە قىزمەت وتەيتىن ماڭىزدى زات جيناۋ ـ تاراتۋ ورتالىعىنا اينالادى.

ۇكىمەت قىزمەتىنەن بايانداماعا وسىزاماندانعان كاسىپ سالاسى جۇيەسىن جەدەل قۇرۋ العا قويىلدى. قۇمىل جوعارى، جاڭا تەحنيكا كاسىپتەرىن اشۋ رايونى لوياڭ شۋاڭرۋي جەل ەلەكتر قالاقشاسى شەكتى سەرىكتەستىگى قۇمىل بولىمشە سەرىكتەستىگىنىڭ باس ديرەكتورى حان تاۋ بىلاي دەدى: ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ قۇرىلىسىندا كۇنىنەن ـ كۇنگە كەمەلدەنگەن تاس جول قاتىناس تورىنا سۇيەنىپ، سەرىكتەستىك ٴوزى وندىرگەن جەل ەلەكتر گەنەراتورى قالاقشاسىنىڭ ”ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جول“ بويىنداعى مەملەكەتتەر مەن وڭىرلەردەگى ساتىلۋ كولەمىن ۇزدىكسىز كەڭەيتەدى، ” ‘ٴبىر بەلدەۋ، ٴبىر جولدى’ بويلاي قۇرۋ باستاماسى ورتاعا قويىلعان 10 جىلدان بەرى، ساتۋ ٴونىم قۇنى جىلىنا ورتا ەسەپپەن 30% ارتتى“.

قازىر وسى سەرىكتەستىك قۇمىل جەل ەلەكتر جابدىقتارىن جاساۋ سالاسىنداعى ٴتۇيىندى كاسىپورىنداردىڭ ٴبىرى، قالاقشا وندىرۋدە جالاڭ، كۇردەلى تاقتاي، جەلدە قۇيۋ، جەلدە تەمپەراتۋرانى مەڭگەرۋ، جەلدە باقىلاۋ ـ ولشەۋ سياقتى جاڭا تەحنيكالاردى پايدالانىپ، جىلىنا وندىرگەن ٴىرى جەل ەلەكتر گەنەراتورى قالاقشاسى 620عا جەتتى.

”جەل ەلەكتر جابدىقتارى ونىمدەرى ەكسپورت ەتىلىپ، قۇمىل قالاسىنىڭ سىرتقى ساۋدا يمپورت ـ ەكسپورت سوماسىنىڭ جىلدام ارتۋىن جەبەدى“. قۇمىل كەدەنىنىڭ قاتىستى جاۋاپتىسىنىڭ تانىستىرۋىنشا، 2022 ـ جىلى قۇمىل قالاسىنىڭ سىرتقى ساۋدا يمپورت ـ ەكسپورت جالپى قۇنى ٴبىر ميلليارد 410 ميلليون يۋانعا جەتىپ، ارتۋ قارقىنى تۇتاس شينجياڭ بويىنشا بىرىنشىلىكتى يەلەگەن.

(باسى 1 ـ بەتتە)

مەزگىلگە ساي، جول بويىنداعى كورىنىس تۇيىندەرى قوندىرعىلارىنا رەتتەۋ جۇرگىزەدى. كەزەكشى پويەزگە تۇگەل توسەك ورناتىلعان، تۇندە قاتىناپ، كۇندىز ساياحاتتاۋ ۇلگىسى قولدانىلعان، بيىلعى جوسپار بويىنشا 18 كەزەكشى پويەز قاتىنايدى، ٴاربىر كەزەكشى پويەزگە 500 نەشە ساياحاتشى وتىرادى، ساياحاتشىلاردىڭ ۇيىرمە ۇيىمداستىرۋ، جەكەلەي بۇيىرتۋ، ەركىن ساياحاتتاۋ سياقتى الۋان ٴتۇرلى قاجەتىن قاناعاتتاندىرادى.

بايىرعى ٴتىلسىم تاكلاماكان ٴشولى وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ تارىم ويپاتىنىڭ ورتاسىنا ورنالاسقان، جۇڭگوداعى ەڭ ۇلكەن قۇمدى ٴشول ٴارى دۇنيە جۇزىندەگى 2 ـ ۇلكەن كوشپەلى قۇم، اۋدانى 330 مىڭ شارشى كيلومەترگە جەتەدى. ۇشى ـ قيىرسىز قۇم تەڭىزى، ماڭگىلىك توراڭعى، جايقالعان شۇرات سياقتى وزىندىك ەرەكشەلىككە يە تابيعي كورىنىستەردەن سىرت، بايىرعى جىبەك جولى بويىنداعى قۇمنىڭ وڭتۇستىك جەلىسى تۇپتەن باي تاريحي جۇرتتار مەن گۋمانيتارلىق كورىنىستەرگە يە.

”بىلتىر حوتان ـ چارقىلىق تەمىر جولى اشىلىپ، ىسكە قوسىلىپ، ‘اجال تەڭىزى’ اتانعان تاكلاماكان ٴشولىن وراعتقان ‘ٴومىت شەمبەرىن’ قالىپتاستىردى“. شينجياڭ اي ـ ۋانكى حالىقارالىق ساياحات كووپەراتيۆىنىڭ باس ديرەكتورى لي حۇي بىلاي دەپ تانىستىردى: تاكلاماكاندى اينالۋ ساياحات ارناۋلى پويەزى جەلىسىندە ورنالاستىرىلعان مول كورىنىس تۇيىندەرى ساياحاتشىلاردىڭ چارقىلىق اۋدانى كوروران ەسكى جۇرتىنىڭ سىرىنا بويلاپ، قاشقار بايىرعى قالاسىن ارالاپ، جۇڭگوداعى ەڭ ۇزىن ىشكى قۇرلىقتىق وزەن تارىم وزەنىنە، دۇنيە جۇزىندەگى ٴبىرىنشى قۇمدىق جاسىل دالىزگە بارىپ، ٴبىر رەتكى ساپاردا تارتىمدى دا ايشىقتى، بايتاق تا كورىكتى شينجياڭدى سەزىنۋىنە مۇمكىندىك جاسايدى.

2017 ـ جىلدان باستاپ، شينجياڭ تەمىر جول تاراۋلارى ىلگەرىندى ـ كەيىندى ”سولتۇستىك شينجياڭدى اينالىپ ساياحاتتاۋ“، ”وڭتۇستىك شينجياڭدى ىركىلىسسىز ارالاۋ“ سياقتى ساياحات ارناۋلى پويەزىن ىسكە قوسىپ، سولتۇستىك شينجياڭدا ۇرىمجى، ىلە، التاي جانە وڭتۇستىك شينجياڭدا قاشقار ساياحات شەمبەرىن تۇتاستىرىپ، ٴار جىلى جەر ـ جەردەن سان مىڭداعان ساياحاتشىنى قابىلداپ، ”پويەزگە وتىرىپ، شينجياڭدى ساياحاتتاۋ“ ماركاسىن ايشىقتاپ، ”ساياحات كورىنىس وڭىرلەرىن جاپپاي تۇتاستىرۋ، ساياحاتشىلار جاپپاي الەۋمەتتىك قاتىناسپەن قاتىناۋ، ساياحات كەزەكشى پويەزى ۇلكەن اينالىمى“ سىندى ”تەمىر جول + ساياحات“ توعىسقان بىرلەسىپ ارەكەتتەنە دامۋدىڭ جاڭا ۇلگىسىن ورناتتى.